

Západočeská univerzita v Plzni
Fakulta designu a umění Ladislava Sutnara

Bakalářská práce

Západočeská univerzita v Plzni
Fakulta designu a umění Ladislava Sutnara

Bakalářská práce

Noční událost

Autorská ilustrovaná kniha

Yassemin Mamyrova

Plzeň, 2023

Západočeská univerzita v Plzni
Fakulta designu a umění Ladislava Sutnara

Katedra výtvarného umění

Studijní program: Výtvarná umění

Studijní obor: Ilustrace a grafika

Specializace: Komiks a ilustrace pro děti

Bakalářská práce

Noční událost

Autorská ilustrovaná kniha

Yassemin Mamyrova

Vedoucí práce: MgA. Marie Kohoutová

Katedra výtvarného umění

Fakulta designu a umění Ladislava Sutnara

Západočeské univerzity v Plzni

Plzeň, 2023

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI
Fakulta designu a umění Ladislava Sutnara
Akademický rok: 2021/2022

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(projektu, uměleckého díla, uměleckého výkonu)

Jméno a příjmení: **Yassemin MAMYROVA**
Osobní číslo: **D20B0048P**
Studijní program: **B8206 Výtvarná umění**
Studijní obor: **Ilustrace a grafika, specializace Komiks a ilustrace pro děti**
Téma práce: **AUTORSKÁ ILUSTROVÁNÁ KNIHA**
Zadávající katedra: **Katedra výtvarného umění**

Zásady pro vypracování

Použití vlastního příběhu, minimálně 20 celostránkových ilustrací, práce zahrnuje kompletní útvorné i grafické řešení knihy – layout, vizuál obálky, předtiskovou přípravu.

Tvůrčí záměr: Vytvořit ilustrovanou knihu zpracovávající autorský příběh.

Způsob realizace: Sepsání textu, rozvržení stran, skici, zkoušky výtvarných technik, tvorba finálních ilustrací, typografická úprava, předtisková příprava a tisk.

Cíl: Vytvořit publikovatelnou autorskou knihu včetně typografické úpravy a layoutu.

Předpokládaný charakter výstupu: Kniha minimálního rozměru A5 s minimálně 20 celostránkovými ilustracemi. Kniha bude odevzdána ve třech výtiscích.

Rozsah průvodní zprávy: Tři normostrany textu, doplněné obrazovými přílohami.

Rozsah teoretické části: **min. 3 normostrany textu**
Rozsah praktické části: **vyplyne ze zpracování BP**
Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná/elektronická**

Seznam doporučené literatury:

EMINGEROVÁ, Dana a Arnošt LUSTIG. *Živel Lustig: jak se píše kniha, aneb, Hoď sebou ty bejku, už nemám moc času*. Praha: Mladá fronta, 2011. ISBN 978-80-204-2469-3.
SÍS, Petr. *Ptačí sněm*. V Praze: Labyrint, 2011. ISBN 978-80-86803-20-3.
MRÁZKOVÁ, Daisy. *Slon a mravenec*. Praha: Baobab, 2013. ISBN 978-80-87060-82-7.
ŠRÁMKOVÁ, Jana. *Dům číslo 226*. Ilustroval Andrea TACHEZYOVÁ. Praha: Běžiliška, [2017]. ISBN 978-80-906467-8-0.
ŠRÁMKOVÁ, Jana. *Kuba Tuba Tatubahn*. Ilustroval Filip POŠIVAČ. Praha: Běžiliška, 2015. ISBN 978-80-906112-4-5.

Vedoucí bakalářské práce: **MgA. Marie Kohoutová**
Katedra designu

Datum zadání bakalářské práce: **31. května 2022**
Termín odevzdání bakalářské práce: **28. dubna 2023**

L.S.

MgA. Vojtěch Aubrecht v.r.
děkan

Mgr. Jindřich Lukavský, Ph.D. v.r.
vedoucí katedry

V Plzni dne 7. září 2022

Prohlašuji, že jsem umělecké dílo vypracovala samostatně a
nejedná se o plagiát.

Plzeň, duben 2023

.....

podpis autora

Obsah

1. Téma a důvod jeho volby	8
2. Cíl práce	9
3. Proces přípravy a tvorby	9
4. Popis výsledného díla	11
5. Seznam použitých zdrojů	11
6. Resumé	12
7. Seznam příloh.....	13

1. Téma a důvod jeho volby

Dlouho jsem hledala téma, které by se mi zpracovávalo v rámci bakalářské práce dobře. Zprvu mě děsilo, že si vyberu špatně, protože jsem chápala, že by se mělo jednat o velmi vážnou a důležitou závěrečnou práci, která by měla mít určité poselství a účel. A hlavně bych si měla užít celý proces, který byl přede mnou. Když přišel květen, uvědomila jsem si však, že před volbou není úniku a je čas zahloubat se sama nad sebou a položit si otázku: „Co chci dělat: komiks nebo ilustraci?“

Musím říci, že komiksy miluji už od dětství. Ve chvíli, kdy jsem byla na Dni otevřených dveří na naší fakultě jsem hned věděla, že je chci doopravdy tvořit. Zdá se, že to byl jeden z těch okamžiků v životě, kdy si hluboko v duši uvědomíte, že jste našli něco, co ve vašem životě tak chybělo. Za dobu studia se naše práce točily spíše kolem komiksu. To mi určitě pomohlo, ale chybělo mi si meztím vyzkoušet něco jiného. A v tom mi otevřelo dveře zadání na pop-up knihu, kterou jsme zpracovávali ve druhém ročníku. Bylo to složité, ale to experimentování mě bavilo. Připomnělo mi to moje sny a vize, jak jednou budu ilustrovat a tisknout vlastní knihy. Tady se, myslím, zrodil první náznak toho, že chci zpracovávat autorskou ilustrovanou knihu. Spoustu mých přátel mě od tohoto zadání odrazovalo, protože jim připadalo příliš těžké, ale nakonec jsem se nevzdala. Přijala jsem výzvu. Hlavní motivací pro mě bylo zjistit, čím mě tahle zkušenost může obohatit a co mi může předat. Přecijen, člověk se nezlepší, dokud se nepostaví svému strachu a nečelí novým překážkám.

Když jsem se konečně usadila se zadáním ilustrované knihy, přišlo vymýšlení děje. Tato volba se ukázala jako nejtěžší. V létě jsem tím strávila spoustu času a hodně přemýšlela, o čem bych chtěla v knize vyprávět. Chtěla jsem, aby si mě ten nápad našel. Věřím, že naše intuice je nejlepším nástrojem nejen v našich životech, ale i v naší kreativitě. Je to ona, kdo může říct správnou volbu, ale někdy ji kvůli vlastnímu strachu a pochybám o sobě neslyšíme. Rozhodla jsem se, že na sebe nebudu tlačit a ten správný nápad sám přijde. A tak se to stalo.

Nejjednodušší je psát a kreslit o tom, co vychází z hloubi duše. Něco, co je vám velmi blízké a známé. To, co zanechalo stopu v srdci. Chtěla jsem napsat svůj vlastní příběh o ztrátě blízkého člověka – mého dědečka. Vždy ve mě věřil a podporoval úplně všechno. Pochopila jsem, že pokud se rozhodnu vybrat si psát o téhle části svého života, obrátí celou mou duši naruby a vynese na povrch tupou bolest, která sice časem ustoupila, ale nezmezela. Po ztrátě dědečka jsem často myslela na smrt. O tom, co to je, proč to existuje a proč je tak děsivé zemřít.

Tyto myšlenky se staly výchozím bodem a důvodem pro výběr tohoto tématu. Chtěla jsem se znovu ponořit do svého nitra a zjistit, co bych mohla udělat se svými vzpomínkami a jak je propojit s uměním. Tato práce se pro mě stala jakousi terapií v podobě definitivního přijetí smrti mého dědečka. Protože jsem si myslela, že už jsem si dávno zvykla na myšlenku, že dědeček už není v mém životě. Nestihla jsem vyslovit slova „miluji tě“, čehož jsem dlouho litovala. Vyčítala jsem si slabost projevovat své city, protože v mé rodině není zvykem projevovat své emoce. Při psaní textu jsem uronila spoustu slz, ale jsem se sebou velmi spokojená a hrdá na to, co jsem dostala. Chci věřit, že by na mě byl pyšný i můj dědeček.

2. Cíl práce

Cílem práce bylo vyprávět příběh o odchodu milovaného člověka a vyrovnání se s ním. Každý z nás určitě zná tu tíhu ztráty, většina ji prožila na vlastní kůži. Víme, jak je to těžké a jak to bolí, když nám každý den bez našeho blízkého člověka připomíná, že jsme o něj přišli. Toto téma je na jednu stranu věčné; je to koloběh života a každý, kdo žije, se se smrtí setká. Chtěla jsem ale téma zpracovat podle sebe a navíc přímo, ne jako alegorii či metaforu. Myslím, že v kombinaci s textem a ilustracemi bude kniha vhodná jak pro dospělé, tak pro menší čtenáře, kterým bude blízká hlavní postava malého chlapečka. S hlavní postavou snadno ztotožní i dospělí, kteří ztratili milovanou osobu.

Jedním z hlavních cílů bylo ukázat, že smrt ve skutečnosti není tak děsivá, jak se obvykle prezentuje. Také jsem ze své hořké zkušenosti chtěla poukázat na to, jak důležité je říkat slova lásky svým blízkým. Protože pak toho můžete dlouho litovat a vyčítat si, že jste se báli vyjádřit své city, dokud byl ještě čas. Poté, co můj dědeček zemřel, jsem začala své rodině častěji připomínat, jak moc je miluji a jak moc si jich vážím. Přála, aby dospěli i děti, kteří budou číst mou knihu, mohli na smrt podívat jinak. Také si myslím, že se s hlavní postavou snadno ztotožní ti, kteří zažili ztrátu blízkých.

Pokud jde o tu ilustrativní část, měla jsem za cíl dostat ze sebe maximum. Celá práce se pro mě stala osobní výzvou. Teprve nedávno jsem začala chápat, jakou cestou v kreslení chci jít. Hodně mi v tom pomohl letošní rok a tato bakalářská práce, i když jsem během tvorby čelila spoustě vlastních strachů a nejistot v tom, co jsem dělala. Jsem ráda, že jsem to nevzdala a mohla knihu dokončit od začátku do konce. Opravdu jsem chtěla, aby ilustrace byly jasné a vřelé, přestože téma knihy je docela vážné a tíživé. Zdá se mi, že se mi to podařilo.

3. Proces přípravy a tvorby

Vlastně jsem začala psát svůj vlastní příběh. Doufala jsem, že pro mě bude jednodušší příběh napsat díky tomu, že využiji vlastní vzpomínky a nebudu tedy děj vymýšlet od základu sama. Chtěla jsem napsat celý svůj příběh a původně jsem neměla v plánu Smrt zahrnout do děje jako hlavní postavu, ale nakonec jsem tak učinila. Ztvárnila jsem ji tak, jak si ji představuji.

Nejprve jsem začala psát příběh ze svého pohledu, ale bylo velmi těžké znovu a znovu prožívat všechny ty vzpomínky, a tak jsem se rozhodla, že se mi bude psát snáze, když si vyberu osobu opačného pohlaví a když upravím některé vzpomínky. Snažila jsem se zanechat pocity a emoce přesně tak, jak si je pamatuji. Ukazují, co může dítě cítit, když poprvé slyší něco o smrti. Když jsem přemýšlela o rozuzlení námětu, ptala jsem se sama sebe: „Co bych chtěla vědět o smrti, kdybych o ní nic nevěděla?“ Co by mi mohlo pomoci vyrovnat se s ní? Při psaní jsem si často kladla podobné otázky, což mi značně pomohlo dotvořit příběh tak, jak jsem chtěla. Bavilo mě představovat si tvorbu Smrti a toho, co umí. Chtěla jsem ukázat, že Smrt může být pro každého vnímána jinak. Ale ve skutečnosti jen dělá svou práci.

Nejtěžší pro mě byla poslední část, kde hlavní hrdina dostal šanci rozloučit se s dědou. Tu možnost jsem neměla. Ale konec tohoto příběhu mi pomohl představit si vše, co bych chtěla svému dědečkovi říct. Opět jsem přesvědčena, že kreativita v jakémkoliv jejím projevu pomáhá lidem vyrovnat se s bolestí a dokonce se jí v jistém smyslu inspirovat.

Během zpracovávání jsem narazila na několik problémů. Jedním z nich je sazba textu na stránkách knihy. Moc jsem nechápala, jak můžu uspořádat text tak, aby byl na svém místě z hlediska pravidel typografie. Před touto prací jsem neměla zkušenosti s rozložením takto obsáhlých textů. Snažila jsem se podívat na různé knihy v našem ateliéru a v knihkupectvích, abych zhruba pochopila, jak text v ilustrovaných knihách funguje. Poměrně dlouho jsem opravovala umístění textu. Při jedné z konzultací mi vedoucí práce MgA. Kohoutová doporučila kontaktovat jednoho z učitelů grafického designu. Což jsem udělala. Celý měsíc každé pondělí jsem chodila na konzultaci k doc. akad. mal Stekerovi, který mi pomohl zlepšit to, co jsem měla.

Dalším problémem, na který jsem narazila, byly samotné ilustrace. Když jsem psala příběh, v hlavě se mi objevovaly obrazy všech postav, které jsou v knize zahrnuty, ale nechápala jsem přesně, jak by měla vypadat samotná kniha. Vzhledem k tomu, že ve chvíli, kdy jsem měla dělat ilustrace, se v mém životě začaly dít nepříjemné události, stres a nespavost velmi silně ovlivnily mé duševní zdraví. Ztratila jsem nadšení, které jsem měla, když jsem poprvé začala knihu psát. Pochopila jsem, že čas běží a musím něco kreslit. Po dlouhém zvažování jsem se rozhodla, že chci zkusit nakreslit celou knihu digitálně, protože až do letošního roku jsem malovala všechny své práce výhradně tradičními technikami s minimální úpravou ve Photoshopu. Svět digitální malby mě vždy přitahoval, ale zároveň byl velmi děsivý. Z nějakého důvodu jsem se bála dělat digitální práci. Také jsem se bála, že kvůli nedostatečným zkušenostem se to ukáže jako ztráta času a výsledek se mi nebude líbit. Ale připomněla jsem si, že se musím postavit svému strachu (stejně jako s volbu tématu). Začala jsem dělat skici a hned na to se mi začaly v hlavě postupně formovat ilustrace. Po skicích jsem se rozhodla vše nalinkovat. Původně jsem si představovala, že všechny ilustrace budou s linkami a jen si musím vybrat správný štětec a barvu. Texturové štětce mám velmi ráda, ale v průběhu této práce jsem si uvědomila, že s texturovými štětci musíte umět pracovat. Trvalo mi dlouho, než jsem pochytila barvy, ale ne všechno se mi líbilo. Paní Kohoutová mi v jedné z konzultací doporučila, abych zkusila použít podkladové papíry jako pozadí. V příloze 5 ilustrace 3 jsem zkusila použít různý texturovaný papír místo jakéhokoli štětce a přetřít je barvou. V zásadě se mi výsledek líbil, ale uvnitř se zdálo, že to stále není úplně ono. Něco mi říkalo, abych zkoušela hledat pravou paletu a techniku dál. Toto pro mě byla velmi stresující fáze, protože jsem nemohla najít tu správnou barevnou paletu, která by odpovídala mým představám a připadala jsem si zaseklá na jednom místě, aniž bych postupovala dál v procesu.

Chtěla jsem, aby paleta barev byla příjemná na pohled a méně ponurá. Jednoho dne jsem si prostě sedla, vypnula v hlavě všechny myšlenky a rozhodla se přistupovat k ilustracím jinak. Napadlo mě zbavit se linky a malovat jen v barevných plochách. Hodně mi k tomu pomohla představa Smrti, kterou mám od dětství (viz příloha 1 – moje představa Života a Smrti). To, jak chci ztvárnit její postavu, mě nakonec navedlo k barevné paletě, kterou chci používat. Většina ilustrací se Smrtí se totiž odehrává v noci a mým cílem bylo, aby co nejvíce vynikala. Zvolila jsem tedy kontrast k noční obloze a udělala Smrti žlutý kabát a rohy. Od této chvíle jsem už měla základ palety a moc mě potěšilo, jak to dopadlo, protože díky tomu šlo samotné kreslení mnohem snáz a mě ten proces zase začal bavit. U některých ilustrací jsem se rozhodla ponechat jako pozadí podkladový papír, který dle mého názoru velmi harmonicky splývá s barevnou škálou ilustrovaných částí.

Hlavní postava chlapce je jiná. Zpočátku jsem ho malovala spíše neutrální až studenou barvou a vše kolem by bylo poměrně světlé. Na doporučení paní Kohoutové jsem nakonec změnila barvu pleti na teplejší tón, a to také hodně pomohlo podívat se na všechny následující ilustrace jinak. Po úpravě jsem si také uvědomila, že bych chtěla, aby byla v červené pouze hlavní postava. Jelikož je příběh také postaven na tom, jak důležitý je dědeček pro hlavního hrdinu, chtěla jsem udělat dědečkovu oblečení žluté. Pro mě je tato barva spojena se sluncem a říkala jsem si, že je to pro něj vhodná symbolika a hezký propojovací prvek s vizuálem Smrti a jinými detaily v knize. Ostatní členové rodiny jsou ve fialových odstínech, které se žlutou kontrastují. Protože i když jsou také důležití, nejsou to klíčové postavy.

Když byly všechny ilustrace téměř hotové, nastal čas přemýšlet o názvu a obálce. Název jsem nevybrala hned, ale námět obálky se mi objevil v hlavě okamžitě. Moc se mi líbilo kreslit domy a rozhodla jsem se, že je chci ztvárnit na obálce. Skoro celý příběh se odehrává v noci a tak se objevil název Noční událost.

Opravdu mě bavila skoro každá ilustrace. Výsledek jsem si zhruba představovala, ale ve skutečnosti to pro mě bylo mnohem lepší, než jsem si myslela, že by to mohlo dopadnout. Odvedla jsem skvělou práci nejen na knize, ale i na sobě. Chápu, že pro někoho nemusí být práce dokonalá, ale pro mě je toto dílo připomínkou toho, že je potřeba malovat a překonávat své limity dál. Byla to velmi dlouhá a náročná cesta, ale zároveň zajímavá za kterou jsem velmi vděčná.

4. Popis výsledného díla

Výsledným dílem je autorská ilustrovaná kniha, která obsahuje 48 stran včetně titulu a tiráží. Skicování, kresba i coloring byly provedeny digitálně v programu Procreate. Rozměr knihy je 23 x 19 cm.

Kniha je o strachu ze ztráty milovaného člověka, bolesti, smrti, ale zároveň o přijetí smrti jako přirozeného procesu života.

Obálka zobrazuje město v noci spolu se Smrtí, která sedí na jedné ze střech budovy. Pro text jsem použila písmo Garamond. Tisk na papír Flora Anice 130 gramůž.

5. Seznam použitých zdrojů

EMINGEROVÁ, Dana a Arnošt LUSTIG. *Živel Lustig: jak se píše kniha, aneb, Hod' sebou ty bejku, už nemám moc času*. Praha: Mladá fronta, 2011. ISBN 978-80-204-2469-3.

SÍS, Petr. *Ptačí sněm*. V Praze: Labyrint, 2011. ISBN 978-80-86803-20-3.

MRÁZKOVÁ, Daisy. *Slon a mravenec*. Praha: Baobab, 2013. ISBN 978-80-87060-82-7.

ŠRÁMKOVÁ, Jana. *Dům číslo 226*. Ilustroval Andrea TACHEZYOVÁ. Praha: Běžiliška, [2017]. ISBN 978-80-906467-8-0.

6. Resumé

Моей дипломной работой является авторская иллюстрированная книга на тему смерти.

В каком-то роде книга получилась одновременно вызовом самой себе и терапией, так как за основу идеи я взяла свою жизнь. Мне очень давно хотелось попробовать себя в иллюстраторстве и последний курс университета оказался «хорошим» поводом это сделать. В детстве я всегда думала, что нарисовать свою книгу - что-то нереальное. Можно сказать, что я исполнила свою детскую мечту. Несмотря на то, что работа заняла практически полгода и это мой первый такой большой проект, но я наслаждалась процессом и довольна результатом.

В книге 20 иллюстрации, которые выполнены цифровой живописью. Я очень хотела, чтобы иллюстрации получились интересные, яркие и уютные, так как текст получился довольно тяжелым и эмоциональным. Мне очень хотелось нарисовать Смерть не страшной и пугающей, какой большинство людей себе её представляют. Поэтому в моём понимании Смерть совершенна другая. Также на своём горьком опыте я хотела указать на то, как важно говорить своим близким людям слова любви. После смерти бабушки я стала чаще напоминать своей семье, как сильно я их люблю и как сильно я ими дорожу. Хочется верить, что и взрослые, и дети, которые прочитают мою книгу, смогут по-другому взглянуть на смерть.

7. Seznam příloh

Příloha 1

Moje představení Života a Smrti

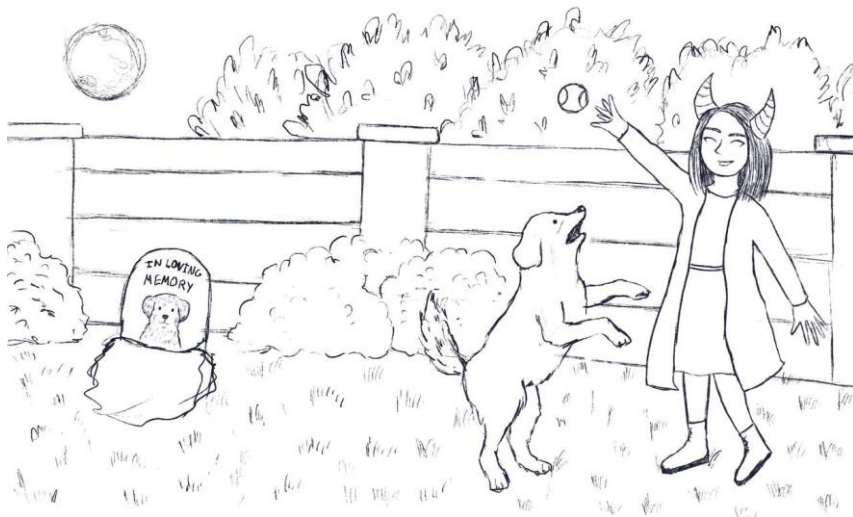
Příloha 2

Skici

Příloha 3

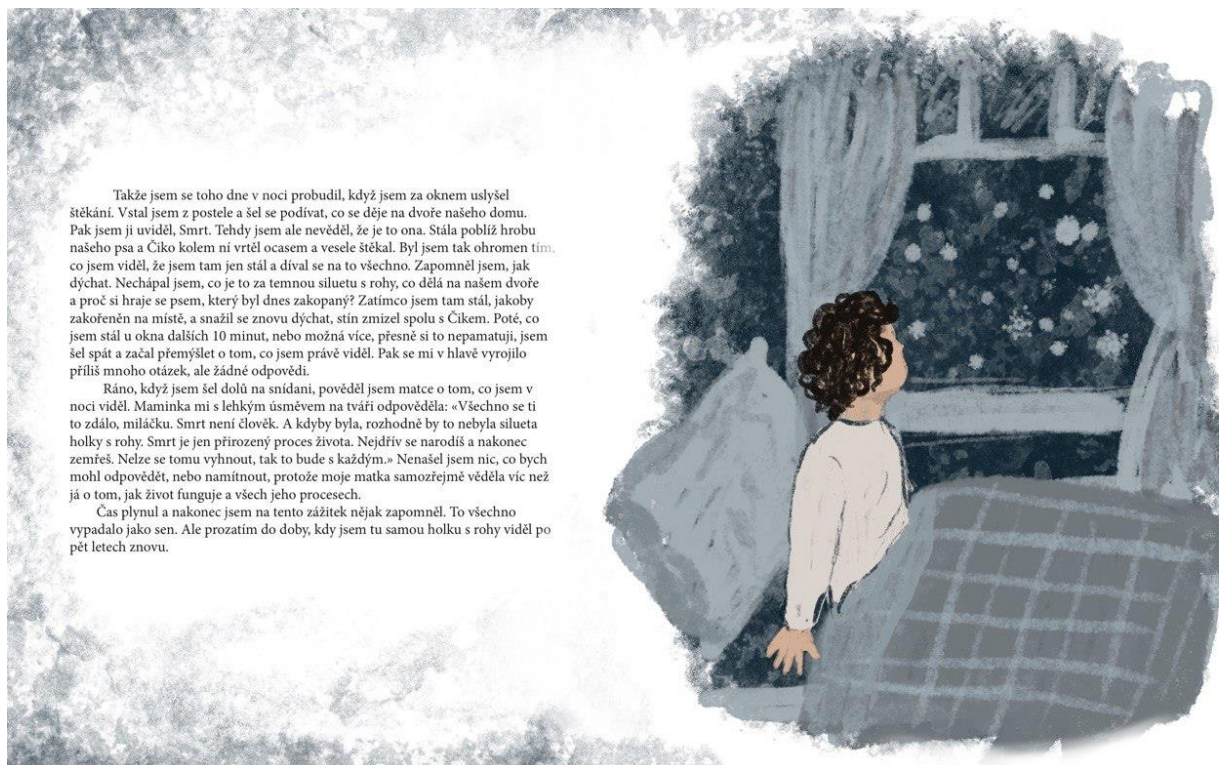
Linky

Příloha 4

Ukazka původního fontu(1) a použitého fontu (2)

1

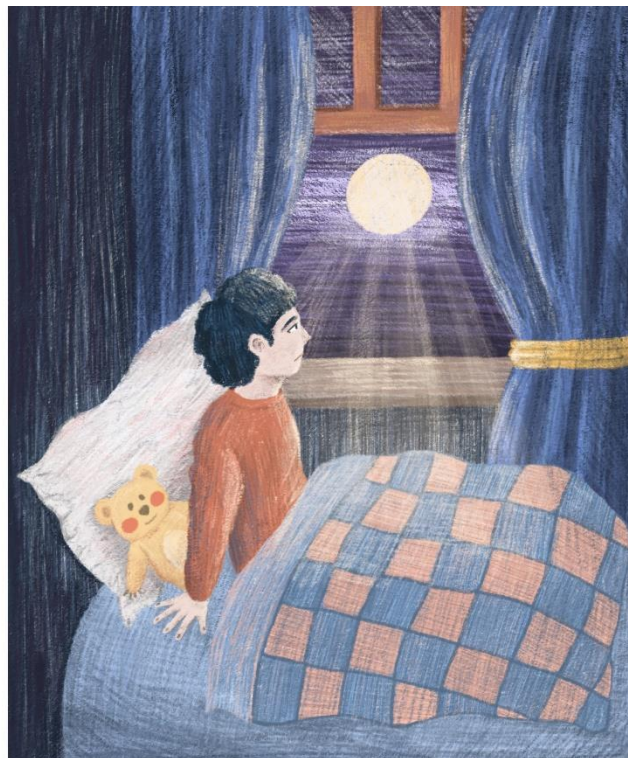

2

Takže jsem se toho dne v noci probudil, když jsem za oknem uslyšel štěkání. Vstal jsem z postele a šel se podívat, co se děje na dvoře našeho domu. Pak jsem ji uviděl. Smrt. Tehdy jsem ale nevěděl, že je to ona. Stála poblíž hrobu našeho psa a Čiko kolem ní vrtěl ocasem a vesele štěkal. Byl jsem tak ohromen tím, co jsem viděl, že jsem tam jen stál a díval se na to všechno. Zapomněl jsem, jak dýchat. Nechápal jsem, co je to za temnou siluetu s rohy, co dělá na našem dvoře a proč si hraje se psem, který byl dnes zakopaný? Zatímco jsem tam stál, jakoby zakořeněn na místě, a snažil se znovu dýchat, stín zmizel spolu s Čikem. Poté, co jsem stál u okna dalších 10 minut, nebo možná více, přesně si to nepamatuji, jsem šel spát a začal přemýšlet o tom, co jsem právě viděl. Pak se mi v hlavě vyrojilo příliš mnoho otázek, ale žádné odpovědi.

Ráno, když jsem šel dolů na snídání, pověděl jsem matce o tom, co jsem v noci viděl. Maminka mi s lehkým úsměvem na tváři odpověděla: „Všechno se ti to zdálo, miláčku. Smrt není člověk. A kdyby byla, rozhodně by to nebyla silueta holky s rohy. Smrt je jen přirozený proces života. Nejdřív se narodíš a nakonec zemřeš. Nelze se tomu vyhnout, tak to bude s každým.“ Nenašel jsem nic, co bych mohl odpovědět, nebo namítnout, protože moje matka samozřejmě věděla víc než já o tom, jak život funguje a všech jeho procesech.

Čas plynul a nakonec jsem na tento zážitek nějak zapomněl. To všechno vypadalo jako sen. Ale prozatím do doby, kdy jsem tu samou holku s rohy viděl po pět letech znovu.

6

Příloha 5

Zkoušky barevnosti

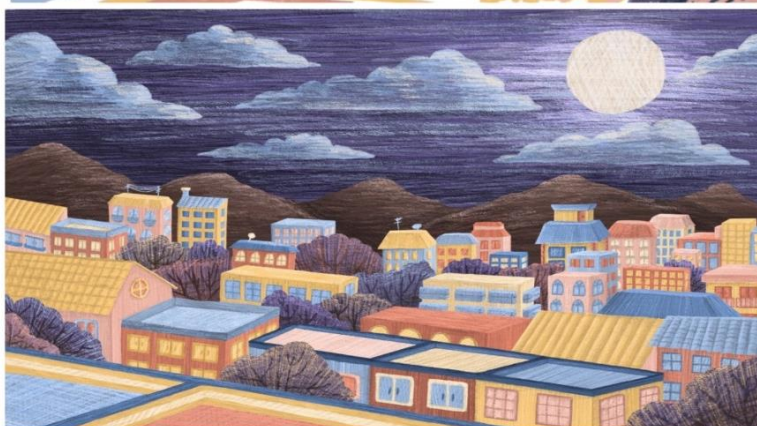
Příloha 6

Skica a finální ilustrace

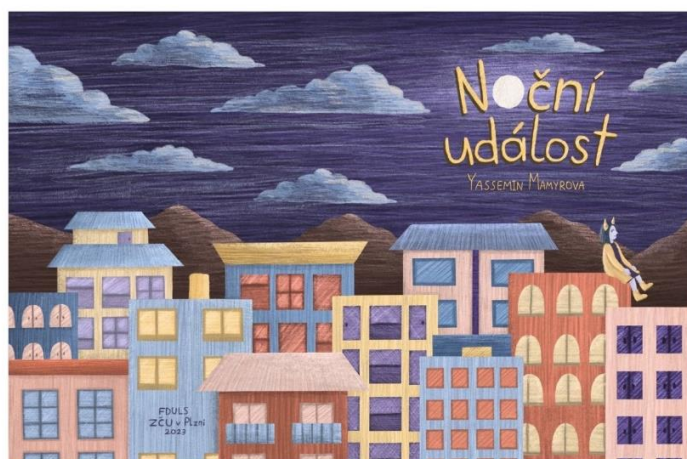
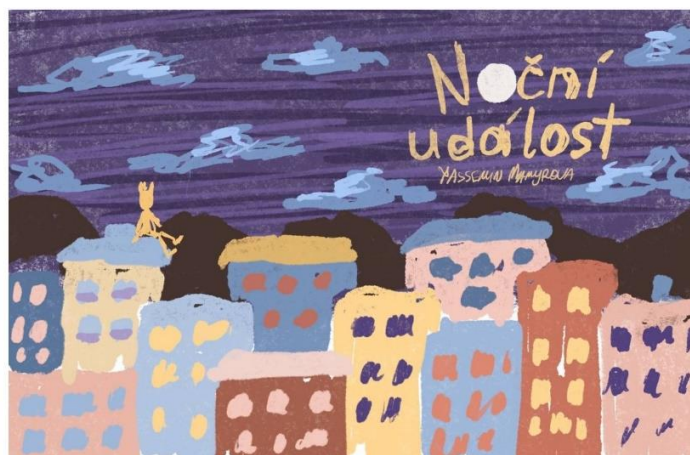
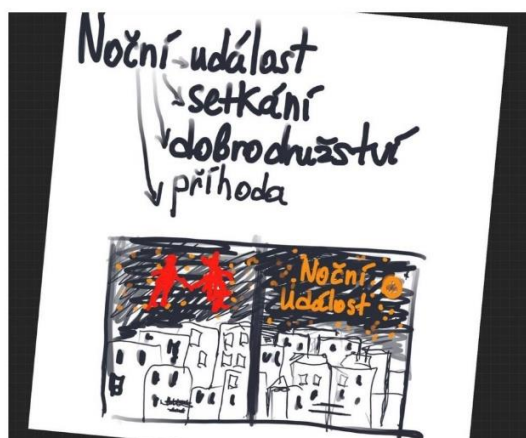
Příloha 9

Postup vzniku stránky(2)-skica, linky a coloring

Příloha 10

Vznik obálky a názvu: skica, barevná skica a coloring

Příloha 11

Zkušební tisk ilustrací na papír

